

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 496/2007
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Ε΄
Συνεδρίαση της 20ης Δεκεμβρίου 2007**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Γρηγόριος Κρόμπας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.,
Βασίλειος Κοντόλαιμος, Ιωάννης Σακελλαρίου, Χριστόδουλος
Μπότσιος, Μιχαήλ Απέσσος, Ηλίας Δροσογιάννης, Ιωάννα
Καραγιαννοπούλου, Ιωάννης Χαλκιάς, Θεόδωρος Ψυχογιός και
Γεώργιος Κανελλόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Ιωάννα Λεμπέση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθ.πρωτ.ερωτήματος: 121201/Δ2/26.10.2007 έγγραφο του
Τμήματος Γ΄ της Διεύθυνσης
Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και
Θρησκευμάτων .

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: α) ποια είναι η ερμηνεία του
δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 53
του Ν. 3528/2007, με παράθεση

συγκεκριμένων περιπτώσεων,
β) σε περίπτωση δίδυμης ή πολύδυμης
κύησης, αν ο γονέας υπάλληλος δικαιούται
ένα ή περισσότερα εννεάμηνα και
γ) αν είναι δυνατή η χορήγηση της κανονικής
άδειας κυοφορίας με αποδοχές μόνο με
βεβαίωση θεράποντος ιατρού και διευθυντή
ιδιωτικού μαιευτηρίου.

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων, το παρόν Τμήμα του
Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Κρίσιμες διατάξεις

1. Με τη διάταξη του άρθρου 52 του Ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (ΦΕΚ Α' 26) ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις, η διάρκεια και ο τρόπος που χορηγούνται οι άδειες μητρότητας στις γυναίκες δημοσίων υπαλλήλους, ως εξής: «1.....2.....3. Σε κυοφορούσες υπαλλήλους που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας, μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας με αποδοχές, χορηγείται κανονική άδεια κυοφορίας με αποδοχές, μετά από βεβαίωση θεράποντος ιατρού και διευθυντή γυναικολογικής ή μαιευτικής κλινικής ή τμήματος δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος.....».

2. Με τη διάταξη του άρθρου 53 του ίδιου ως άνω νόμου ρυθμίζονται οι διευκολύνσεις που παρέχονται στους υπαλλήλους με οικογενειακές υποχρεώσεις, ως εξής: «1.....2. Ο χρόνος εργασίας του γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο έως τεσσάρων (4) ετών. Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου.....3. Αν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, με κοινή τους δήλωση που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους καθορίζεται ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής, εκτός αν με την ανωτέρω κοινή τους δήλωση καθορίσουν χρονικά διαστήματα που ο καθένας θα κάνει χρήση, αλλά πάντοτε διαδοχικώς και μέσα στα χρονικά όρια της προηγούμενης παραγράφου. Αν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παραγράφου 2 κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το

μέρος που αυτά υπολείπονται των διευκολύνσεων της παραγράφου 2. Αν η σύζυγος του υπαλλήλου δεν εργάζεται ή δεν ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, ο σύζυγος δεν δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παραγράφου 2, εκτός αν λόγω σοβαρής πάθησης ή βλάβης κριθεί ανίκανη να αντιμετωπίζει τις ανάγκες ανατροφής του παιδιού, σύμφωνα με βεβαίωση της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται ο υπάλληλος.....».

II. Ερμηνεία διατάξεων

1. Από τη γραμματική διατύπωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 53 του Ν.3528/2007 προκύπτει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, ότι στις περιπτώσεις που η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα και δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ.2 κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των διευκολύνσεων της παρ. 2.

Ειδικότερα: α) Αν η εργαζόμενη σύζυγος δικαιούται τριών μηνών άδεια ανατροφής τέκνου και δεν τη χρησιμοποιήσει, τότε ο σύζυγος εκπαιδευτικός δικαιούται άδεια ανατροφής τέκνου εννέα μηνών.

β) Αν η σύζυγος δικαιούται μόνο μειωμένο ωράριο και δεν το χρησιμοποιήσει και ο σύζυγος εκπαιδευτικός επιλέξει την άδεια ανατροφής τέκνου, η τελευταία (άδεια ανατροφής τέκνου στον σύζυγο εκπαιδευτικό) θα δύναται να έχει διάρκεια εννέα μηνών.

γ) Αν τυχόν η μητέρα δεν δικαιούται καμία διευκόλυνση για την ανατροφή του τέκνου της (ασφαλισμένη στον ΟΕΕΕ που ασκεί κάποιο από τα ελευθέρια επαγγέλματα της παρ.1 του άρθρου 48 του Ν.2238/1994) τότε ο σύζυγος εκπαιδευτικός δικαιούται άδεια ανατροφής τέκνου εννέα μηνών.

2. Ο νομοθέτης με τις ρυθμίσεις του άρθρου 53 του Υ.Κ. αποβλέπει στην προστασία της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας, σε εκπλήρωση της υποχρέωσης που απορρέει τόσο από το άρθρο 21 του Συντάγματος όσο και από την αρχή του κοινοτικού δικαίου περί συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, που εκφράζεται και με τις διατάξεις της Οδηγίας 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου της 3.6.1996, όπου προβλέπεται χορήγηση γονικής άδειας σε όλους τους εργαζόμενους.

Ειδικότερα, με την ανωτέρω διάταξη παρέχεται η δυνατότητα στον γονέα υπάλληλο να επιλέξει ένα από τα δύο ευεργετήματα που προβλέπει η παρ. 2, δηλαδή ή μείωση του χρόνου εργασίας μέχρι το τέκνο να συμπληρώσει την ηλικία των τεσσάρων χρόνων ή λήψη άδειας

εννέα μηνών με αποδοχές για την ανατροφή του τέκνου, για τη χορήγηση της οποίας το τέκνο, επίσης, δεν πρέπει να έχει συμπληρώσει το τέταρτο έτος της ηλικίας του.

Ενόψει των ανωτέρω, κατά τη γνώμη που πλειοψήφησε στο Τμήμα, την οποία αποτέλεσαν ο Πρόεδρος του Τμήματος Γρηγόριος Κρόμπας και οι Νομικοί Σύμβουλοι Βασίλειος Κοντόλαιμος, Ιωάννης Σακελλαρίου, Χριστόδουλος Μπότσιος, Μιχαήλ Απέσσος, Ηλίας Δροσογιάννης, Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Θεόδωρος Ψυχογιός και Γεώργιος Κανελλόπουλος, προκύπτει ότι, στην περίπτωση της δίδυμης ή πολύδυμης κύησης, ο ως άνω σκοπός του νομοθέτη εκπληρώνεται με τη χορήγηση στον γονέα υπάλληλο μιας εννεαμήνου άδειας για την ανατροφή των παιδιών του, καθόσον ο γονέας υπάλληλος στην περίπτωση αυτή μπορεί να συναναθρέψει τα ίδιας ηλικίας τέκνα του.

Κατά τη γνώμη, όμως, της μειοψηφίας του Τμήματος, την οποίαν αποτέλεσαν ο Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ. Θεόδωρος Θεοφανόπουλος και ο Νομικός Σύμβουλος Ιωάννης Χαλκιάς και με την οποία συντάχθηκε και η Εισηγήτρια Ιωάννα Λεμπέση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ., από την ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης προκύπτει ότι στην περίπτωση της δίδυμης ή πολύδυμης κύησης, ελλείψει ειδικότερης νομοθετικής ρυθμίσεως, το δικαίωμα για την απόληψη της εν λόγω άδειας είναι αυτοτελές για κάθε τέκνο και ο γονέας υπάλληλος δικαιούται δύο ή περισσότερα, αναλόγως, εννεαμήνα. Διαφορετική ερμηνεία θα μπορούσε ενδεχομένως να θεωρηθεί ότι οδηγεί σε άνισα αποτελέσματα, αφού ο συνολικός χρόνος της ανωτέρω άδειας θα εξαρτάτο από το τυχαίο γεγονός της ταυτόχρονης ή διακεκριμένης γεννήσεως δύο ή περισσότερων παιδιών. Συναφώς έχει κριθεί, (σε περιπτώσεις που η χορήγηση της εν λόγω άδειας αφορούσε σε τέκνα διαφορετικής ηλικίας), από το Συμβούλιο της Επικρατείας (βλ. 420/2000 7μελούς συνθέσεως, 2/2006 7μελούς συνθέσεως, 2357/2006 κ.α.), ότι το δικαίωμα για την απόληψη της άδειας αυτής είναι αυτοτελές για κάθε τέκνο που δεν έχει συμπληρώσει ακόμη το τέταρτο έτος της ηλικίας του και ότι σε περίπτωση κατά την οποία ο γονέας υπάλληλος έχει αποκτήσει και άλλο τέκνο, το οποίο επίσης δεν έχει συμπληρώσει το τέταρτο έτος της ηλικίας του, είναι δυνατή η διαδοχική χορήγηση σ' αυτόν της εν λόγω άδειας, δηλαδή η χορήγηση αμέσως μετά τη λήξη της εννεαμήνου άδειας για την ανατροφή του πρώτου τέκνου του και νέας εννεαμήνου άδειας για την ανατροφή και του δεύτερου τέκνου του.

3. Από τη γραμματική διατύπωση της παρ. 3 του άρθρου 52 του Ν. 3528/2007 προκύπτει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, ότι για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας (κανονική άδεια κυοφορίας με αποδοχές) απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α) η κυοφορούσα υπάλληλος πρέπει να έχει εξαντλήσει την αναρρωτική

της άδεια με αποδοχές, β) να έχει ανάγκη «ειδικής» θεραπείας και όχι απλής γενικής ιατρικής περίθαλψης και γ) η προαναφερόμενη ανάγκη να βεβαιώνεται με διπλό τρόπο, δηλαδή με βεβαίωση του θεράποντος ιατρού (που μπορεί να είναι και ιδιώτης) και (αθροιστικά) βεβαίωση διευθυντή γυναικολογικής ή μαιευτικής κλινικής ή τμήματος δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος. (βλ. και Ερμ. Υπαλληλικού Κώδικα Ι. Τάχος υπ' άρθρο 52).

Κατά συνέπεια δεν είναι δυνατή, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η χορήγηση της ανωτέρω άδειας μόνο με βεβαίωση θεράποντος ιατρού και διευθυντή ιδιωτικού μαιευτηρίου.

III. Κατά συνέπεια, στα τεθέντα ερωτήματα αρμόζουν οι ως άνω αναλυτικώς διδόμενες απαντήσεις.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 27.12.2007

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γρηγόριος Κρόμπας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

